

Συστάσεις

για τους ελέγχους ποιότητας στοιχείων ενεργητικού

Συστάσεις για τους ελέγχους ποιότητας στοιχείων ενεργητικού

Πίνακας περιεχομένων

1.	Σύνοψη	3
2.	Ιστορικό και αιτιολογικό πλαίσιο	5
3.	Συστάσεις της EAT για τους ελέγχους ποιότητας στοιχείων ενεργητικού	6
	Παράρτημα I – Αρμόδιες αρχές	9
	Παράρτημα II – Ορθή πρακτική για τη διενέργεια ελέγχων ποιότητας στοιχείων ενεργητικού	11
4.	Επιβεβαίωση της συμμόρφωσης προς τις Συστάσεις	18

1. Σύνοψη

Στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης προσπάθειας για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στον τραπεζικό τομέα της ΕΕ, η EAT εκδίδει συστάσεις προς τις αρμόδιες αρχές με τις οποίες καλεί τις συμμετέχουσες αρμόδιες αρχές να διενεργήσουν ελέγχους ποιότητας στοιχείων ενεργητικού (ΕΠΣΕ) για τις κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού που θεωρούνται υψηλού κινδύνου. Στόχος των συστάσεων είναι να συμβάλουν στην υιοθέτηση μιας πιο ομοιόμορφης προσέγγισης όσον αφορά τους ελέγχους, από τις αρμόδιες αρχές, των πιστωτικών χαρτοφυλακίων των τραπεζών, συμπεριλαμβανομένης της ταξινόμησης κινδύνων και του σχηματισμού προβλέψεων, προκειμένου τα επίπεδα κεφαλαίων και οι προβλέψεις να συνάδουν επαρκώς με τις απαιτήσεις της προληπτικής εποπτείας για την κάλυψη των κινδύνων που συνδέονται με αυτά τα ανοίγματα.

Οι παρούσες συστάσεις προάγουν τη συνέπεια όσον αφορά τη διαδικασία και τα αποτελέσματα των ΕΠΣΕ σε ευρωπαϊκό επίπεδο προκειμένου να αρθούν οι αμφιβολίες που παραμένουν σχετικά με την ποιότητα των στοιχείων ενεργητικού στην ΕΕ.

Οι ΕΠΣΕ παραμένουν υπό την ευθύνη των αρμόδιων αρχών. Συνιστάται στις αρμόδιες αρχές να αξιολογήσουν και να προσδιορίσουν τις κατηγορίες ενεργητικού υψηλού κινδύνου στα χαρτοφυλάκια πιστοδοτήσεων των τραπεζών. Αυτή η αξιολόγηση, η οποία πρέπει να γνωστοποιηθεί στα οικεία σώματα εποπτών, προσδοκάται ότι θα διασφαλίσει την ορθή εκτίμηση των χαρτοφυλακίων υψηλού κινδύνου για κάθε υπό αξιολόγηση τράπεζα. Με τις εν λόγω συστάσεις η EAT επιδιώκει συνέπεια και συντονισμό στις ορθές πρακτικές που θα υιοθετηθούν σε προαιρετική βάση από τις αρμόδιες αρχές.

Οι παρούσες συστάσεις σχεδιάστηκαν με σκοπό να ενισχύσουν το ήδη υφιστάμενο και/ή προγραμματιζόμενο έργο σε επίπεδο ΕΠΣΕ. Το έργο του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (EEM) και των σχεδίων του για αξιολόγηση των ισολογισμών πρέπει να υποστηριχθεί χωρίς όμως την επιβολή περιορισμών. Οι παρούσες συστάσεις διασφαλίζουν αρκετή ευχέρεια στον EEM και τις λοιπές αρμόδιες αρχές προκειμένου να αποσαφηνίσουν τους στόχους, το χρονοδιάγραμμα, τις προσδοκίες και τη διαδικασία των ΕΠΣΕ που έχουν ήδη διενεργηθεί, βρίσκονται σε εξέλιξη ή είναι προγραμματισμένοι. Παράλληλα, παρέχουν στα κράτη μέλη εκτός EEM τα οποία δεν έχουν ακόμη προβεί σε ΕΠΣΕ ένα πλαίσιο ώστε να κινηθούν προς αυτή την κατεύθυνση. Στις περιπτώσεις που οι τράπεζες λειτουργούν εκτός του EEM ή με άλλο τρόπο διασυννοριακά στην ΕΕ, τα σώματα εποπτών θα συμμετέχουν στη διαδικασία. Θα διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών και, όπου είναι εφικτό και κατόπιν αιτήματος του φορέα ενοποιημένης εποπτείας, θα συμβάλλουν στην ανάλυση που διενεργείται για τις διασυννοριακές τράπεζες. Τα αποτελέσματα θα κοινοποιούνται στο σώμα εποπτών και στην EAT. Σε αυτό το πλαίσιο, πρέπει να συζητηθούν μέτρα για τη βελτίωση της κάλυψης των κινδύνων και του σχηματισμού προβλέψεων, καθώς και άλλα μέτρα τα οποία κρίνονται αναγκαία και ενδεδειγμένα για την κάλυψη ενδεχόμενων ανεπαρκειών.

Κατά την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να συζητούν και να αναλύουν με κριτικό πνεύμα τα αποτελέσματα, και να εξετάζουν τις επόμενες ενέργειες. Ως αποτέλεσμα, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να είναι σε θέση να αναλύουν με κριτικό πνεύμα τα

στοιχεία που υποβάλλουν οι τράπεζες και, αν χρειάζεται, να υποδεικνύουν μέτρα, π.χ., για την προσαρμογή των ζημιών από δάνεια, τον σχηματισμό προβλέψεων και όποιο άλλο μέτρο κρίνεται ενδεδειγμένο από τις αρμόδιες αρχές για την κάλυψη ενδεχόμενων ανεπαρκειών.

Η EAT, με σεβασμό στις επικοινωνιακές ανάγκες των αρμόδιων αρχών, θα χρησιμοποιήσει τις πληροφορίες που θα της διαβιβαστούν προκειμένου να συντάξει έκθεση η οποία θα συνοψίζει τα κύρια αποτελέσματα των διαφόρων ΕΠΣΕ και θα παρέχει με συνεκτικό τρόπο ορισμένες πληροφορίες για όλες τις δικαιοδοσίες αναφορικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί και τη σημαντικότητα των αποτελεσμάτων.

Οι παρούσες συστάσεις αποτέλεσαν αντικείμενο διαβούλευσης με τις οικείες αρμόδιες αρχές, όχι όμως δημόσιας διαβούλευσης, επειδή σχεδιάστηκαν σε σχέση με εποπτικές αρμοδιότητες και αφορούν την κατάσταση μεμονωμένων ιδρυμάτων χωρίς να αποτελούν μέρος μιας γενικότερης πολιτικής. Οι παρούσες συστάσεις θα δημοσιευθούν στον δικτυακό τόπο της EAT.

2. Ιστορικό και αιτιολογικό πλαίσιο

Η EAT παρακολουθεί εδώ και κάποιο διάστημα τη ρύθμιση δανείων και την ποιότητα των στοιχείων ενεργητικού με φόντο το επιδεινούμενο οικονομικό περιβάλλον. Η ανάλυση αυτή καταδεικνύει επιδείνωση της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού σε ολόκληρη την ΕΕ, παρά τις σημαντικές διαφορές που καταγράφονται σε επίπεδο περιφερειών, τραπεζών και χαρτοφυλακίων.

Παραμένουν οι ανησυχίες για τις πολιτικές ρύθμισης δανείων και τη συνέπεια των ελέγχων ποιότητας στοιχείων ενεργητικού ανά την ΕΕ. Η ύπαρξη πολλών και ποικίλων ορισμών ώθησε την EAT να δημοσιεύσει συνεκτικούς ορισμούς της ρύθμισης δανείων και των μη εξυπηρετούμενων δανείων¹ για εφαρμογή σε ολόκληρη την ΕΕ. Τούτο θα συμβάλει στην ύπαρξη μιας συγκρίσιμης βάσης για αξιολόγηση των ισολογισμών από τις αρμόδιες αρχές.

Πολλές αρμόδιες αρχές έχουν ενισχύσει τα υφιστάμενα μέτρα παρακολούθησης της ποιότητας στοιχείων ενεργητικού· εντούτοις, δεν υπάρχει ενιαία και διαφανής εικόνα για το εύρος των προβλημάτων ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού στην ΕΕ. Είναι, επομένως, αναγκαίο να υπάρξει ένας βαθμός συντονισμού στην επικοινωνία εντός της ΕΕ για τις ενέργειες που άπτονται της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ανησυχίες σε επίπεδο εποπτείας και αγορών.

Οι ΕΠΣΕ χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο ως ένα ολοκληρωμένο εργαλείο για τον προσδιορισμό δυνητικών ζημιών στους χρηματοπιστωτικούς τομείς ορισμένων χωρών, ως ουσιαστικό μέρος των εργασιών αναδιάρθρωσης των τραπεζών, αλλά και ενταγμένοι σε πολλά υπό εξέλιξη προγράμματα εποπτείας. Επί του παρόντος, καταγράφονται διαφορές τόσο στην προσέγγιση όσο και, πρωτίστως, στην επικοινωνία σχετικά με τους ΕΠΣΕ εντός της ΕΕ. Οι παρούσες συστάσεις για τους ΕΠΣΕ εστιάζουν σε ένα δείγμα τραπεζών της ΕΕ οι οποίες θεωρούνται συναφείς από τις αρμόδιες αρχές. Δεδομένης της ευελιξίας που απαιτείται για τις παρούσες συστάσεις, το τελικό δείγμα τραπεζών τελεί υπό τον έλεγχο των αρμόδιων αρχών αλλά πρέπει να συμπεριλάβει όλα τα συναφή ιδρύματα, με τα ιδρύματα που υπάγονταν στη σύσταση περί ανακεφαλαιοποίησης να αποτελούν ύψιστη προτεραιότητα.

Προσδοκάται ότι οι παρούσες συστάσεις θα συμβάλουν στον προσδιορισμό δυνητικά προβληματικών τομέων σε περιφέρειες, τράπεζες και χαρτοφυλάκια και θα παράσχουν επαρκείς πληροφορίες σχετικά με την παρακολούθηση της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού εν είδει πρόσθετης διαβεβαίωσης ότι οι θύλακες υπολειπόμενου κινδύνου δεν θα υπονομεύσουν την εμπιστοσύνη στο τραπεζικό σύστημα της ΕΕ.

¹ EBA/ITS/2013/03

3. Συστάσεις της EAT για τους ελέγχους ποιότητας στοιχείων ενεργητικού

Πλαίσιο αναφοράς των συστάσεων

Το παρόν έγγραφο περιέχει συστάσεις οι οποίες ερείδονται στο άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών), την τροποποίηση της απόφασης αριθ. 716/2009/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 2009/78/ΕΚ της Επιτροπής (στο εξής ο «κανονισμός EAT»). Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού EAT, οι αρμόδιες αρχές και τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να συμμορφωθούν προς τις εν λόγω συστάσεις.

Οι συστάσεις παρουσιάζουν την άποψη της EAT σχετικά με τις κατάλληλες εποπτικές πρακτικές στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Χρηματοοικονομικής Εποπτείας, καθώς και σχετικά με τους τρόπους ορθής εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ στον συγκεκριμένο τομέα. Ως εκ τούτου, η EAT αναμένει από τις αρμόδιες αρχές στις οποίες απευθύνονται οι συστάσεις να συμμορφωθούν προς αυτές. Οι αρμόδιες αρχές προς τις οποίες απευθύνονται οι συστάσεις πρέπει να συμμορφωθούν ενσωματώνοντας αυτές δεόντως στις εποπτικές πρακτικές τους (π.χ. τροποποιώντας το νομικό τους πλαίσιο ή τις εποπτικές διαδικασίες τους).

Απαιτήσεις υποβολής στοιχείων

Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού EAT, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να γνωστοποιήσουν στην EAT εάν συμμορφώνονται ή προτίθενται να συμμορφωθούν προς τις παρούσες συστάσεις, ή άλλως να εκθέσουν τους λόγους μη συμμόρφωσης, έως τις 23.12.2013². Εάν η προθεσμία γνωστοποίησης παρέλθει άπρακτη, η EAT θεωρεί ότι οι αρμόδιες αρχές δεν συμμορφώνονται. Οι γνωστοποιήσεις πρέπει να αποστέλλονται, με την υποβολή του εντύπου που παρέχεται στο παράρτημα 5 του παρόντος εγγράφου, στην ηλεκτρονική διεύθυνση compliance@eba.europa.eu με την επισήμανση 'EBA/REC/2013/04'. Οι γνωστοποιήσεις πρέπει να υποβάλλονται από πρόσωπα δεόντως εξουσιοδοτημένα να γνωστοποιούν τη συμμόρφωση εκ μέρους των αρμόδιων αρχών τους.

Field Code Changed

Οι γνωστοποιήσεις δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της EAT, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού της EAT.

² Στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, η γνωστοποίηση πρέπει να υποβληθεί εντός δύο μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία η Τράπεζα αναλαμβάνει καθήκοντα αρμόδιας αρχής.

Τίτλος Ι – Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Οι παρούσες συστάσεις αφορούν τη διενέργεια από τις αρμόδιες αρχές ελέγχων ποιότητας στοιχείων ενεργητικού (ΕΠΣΕ) σε πιστωτικά ιδρύματα σε σχέση με κατηγορίες ενεργητικού και ανοίγματα που θεωρούνται υψηλού κινδύνου στο πλαίσιο της εποπτικής επίβλεψης που ασκούν στα ιδρύματα αυτά σύμφωνα με την οδηγία 2006/48/ΕΚ³. Στόχος των συστάσεων είναι να συμβάλουν στην υιοθέτηση μιας πιο ομοιόμορφης προσέγγισης όσον αφορά στις αξιολογήσεις, από τις αρμόδιες αρχές, των χαρτοφυλακίων πιστοδοτήσεων των τραπεζών, συμπεριλαμβανομένης της ταξινόμησης κινδύνων και του σχηματισμού προβλέψεων, προκειμένου τα επίπεδα κεφαλαίων και οι προβλέψεις να συνάδουν επαρκώς με τις απαιτήσεις της προληπτικής εποπτείας για την κάλυψη των κινδύνων που συνδέονται με αυτά τα ανοίγματα.
2. Οι παρούσες συστάσεις απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές που απαριθμούνται στο Παράρτημα Ι.
3. Ισχύουν οι εξής ορισμοί:
 - Στο μέτρο του δυνατού και εφόσον κρίνεται σκόπιμο, ο ορισμός των «μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων» είναι ο αναφερόμενος στις παραγράφους 145 ως 157 του τελικού σχεδίου ITS που περιλαμβάνεται στο έγγραφο EBA/ITS/2013/03⁴.
 - Στο μέτρο του δυνατού και εφόσον κρίνεται σκόπιμο, ο ορισμός της «ρύθμισης δανείου» είναι ο αναφερόμενος στις παραγράφους 163 ως 179 του τελικού σχεδίου ITS που περιλαμβάνεται στο έγγραφο EBA/ITS/2013/03⁵. Ισχύουν επίσης οι ορισμοί στο άρθρο 4 της οδηγίας 2006/48/ΕΚ.

Τίτλος ΙΙ – Συστάσεις

4. Οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να διενεργήσουν έλεγχο της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού όλων των συναφών πιστωτικών ιδρυμάτων. Οι αρμόδιες αρχές πρέπει να αντιμετωπίσουν ως ύψιστη προτεραιότητα τα πιστωτικά ιδρύματα που απαριθμούνται στο Παράρτημα ΙΙ της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών της 8^{ης} Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με τη δημιουργία και την εποπτική επίβλεψη προσωρινών κεφαλαιακών αποθεμάτων ασφαλείας για την επανάκτηση της εμπιστοσύνης των αγορών (EBA/REC/2011/1).

³ Οδηγία 2006/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14^{ης} Ιουνίου 2006 σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων, ΕΕ L 177, 30.6.2006, σ.1.

⁴ Τελικό σχέδιο εκτελεστικών τεχνικών προτύπων της EAT για την υποβολή εποπτικών αναφορών σχετικά με τη ρύθμιση δανείων και τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα δυνάμει του άρθρου 99 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 [EBA/ITS/2013/03]

⁵ Οπ.π.

-
5. Οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να εκτιμήσουν και να προσδιορίσουν για ποιες κατηγορίες ενεργητικού και/ή ανοίγματα απαιτούνται έλεγχοι ποιότητας στοιχείων ενεργητικού, με βάση την εκτίμηση σημαντικότητας και κινδύνου.
 6. Το βάθος των ελέγχων που θα διενεργηθούν εξαρτάται από την εκτίμηση σημαντικότητας και κινδύνου.
 7. Αν το πιστωτικό ίδρυμα έχει συστήσει σώμα εποπτών, η επιλογή των κατηγοριών ενεργητικού και/ή ανοιγμάτων πρέπει να κοινοποιηθεί στο σώμα εποπτών και να συζητηθεί στους κόλπους του εφόσον οι δραστηριότητες εκτείνονται πέραν του ΕΕΜ.
 8. Οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να διενεργήσουν τους ελέγχους ποιότητας στοιχείων ενεργητικού λαμβάνοντας υπόψη τις ορθές πρακτικές που ορίζονται από την ΕΑΤ και περιγράφονται στο Παράρτημα ΙΙ των συστάσεων.

Τίτλος ΙΙΙ – Τελικές διατάξεις και εφαρμογή

9. Η κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του ΕΠΣΕ από την ΕΑΤ θα σέβεται απολύτως τις επικοινωνιακές ανάγκες των αρμόδιων αρχών. Ειδικότερα, ο ΕΕΜ ενδέχεται να χρειαστεί να αναπτύξει δική του επικοινωνιακή πολιτική για τα αποτελέσματα της αξιολόγησης ισολογισμών που πρόκειται να διενεργήσει πριν από την έναρξη της πλήρους επιχειρησιακής λειτουργίας του, σύμφωνα με τον κανονισμό του ΕΕΜ.
10. Οι αρμόδιες αρχές πρέπει να έχουν ολοκληρώσει τον ΕΠΣΕ τους ως την 31^η Οκτωβρίου 2014. Το προκαταρκτικό αποτέλεσμα του ΕΠΣΕ πρέπει να γνωστοποιηθεί στην ΕΑΤ το ταχύτερο δυνατό προκειμένου να διασφαλιστεί ότι θα μπορέσει να ληφθεί υπόψη και να υποστηρίξει την προσομοίωση ακραίων καταστάσεων (stress test) που θα πραγματοποιηθεί σε επίπεδο ΕΕ το 2014.
11. Οι αρμόδιες αρχές καλούνται να υποβάλουν, με συνεκτικό τρόπο, αναφορά στην ΕΑΤ, το ταχύτερο δυνατό μετά την ολοκλήρωση των ΕΠΣΕ.

Παράρτημα Ι – Αρμόδιες αρχές

Αυστρία	Finanzmarktaufsicht (Financial Market Authority)
Βέλγιο	National Bank of Belgium
Βουλγαρία	Bulgarian National Banks
Γαλλία	Autorité de Contrôle Prudentiel (Prudential Control Authority)
Γερμανία	Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (Federal Financial Supervisory Authority)
Δανία	Finanstilsynet (Danish Financial Supervisory Authority)
Ελλάδα	Τράπεζα της Ελλάδος
Εσθονία	Finantsinspeksioon (Financial Supervision Authority)
Ηνωμένο Βασίλειο	Prudential Regulation Authority
Ιρλανδία	Central Bank of Ireland
Ισπανία	Banco de España (Bank of Spain)
Ιταλία	Banca d'Italia (Bank of Italy)
Κάτω Χώρες	De Nederlandsche Bank (National Bank of Netherlands)
Κροατία	Hrvatska Narodna Banka (Croatian National Bank)
Κύπρος	Κεντρική Τράπεζα Κύπρου
Λετονία	Finansu un Kapitāla Tirgus Komisija (Financial and Capital Market Commission)
Λιθουανία	Lietuvos Bankas (Bank of Lithuania)
Λουξεμβούργο	Commission de Surveillance du Secteur Financier (Commission for the Supervision of Financial Sector)
Μάλτα	Malta Financial Services Authority
Ουγγαρία	Magyar Nemzeti Bank (Hungarian National Bank)
Πολωνία	Komisja Nadzoru Finansowego (Polish Financial Supervision Authority)
Πορτογαλία	Banco de Portugal (Bank of Portugal)
Ρουμανία	Banca Națională a României (National Bank of Romania)
Σλοβακία	Narodna Banka Slovenska (National Bank of Slovakia)
Σλοβενία	Banka Slovenije (Bank of Slovenia)
Σουηδία	Finansinspektionen (Swedish Financial Supervisory Authority)
Τσεχική Δημοκρατία	Ceska Narodni Banka (Czech National Bank)
Φινλανδία	Finanssivalvonta (Finnish Financial Supervisory Authority)
	European Central Bank ⁶

Αρμόδιες αρχές EOX-EZEΣ⁷

⁶ Οι παρούσες συστάσεις θα εφαρμόζονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μετά την έναρξη ισχύος της πρότασης κανονισμού του Συμβουλίου για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (COM(2012) 511 τελικό).

⁷ Οι αρμόδιες αρχές των χωρών EOX-EZEΣ δεν υποχρεούνται επί του παρόντος να επιβεβαιώσουν τη συμμόρφωση προς τις κατευθυντήριες γραμμές και τις συστάσεις της EAT. Ως εκ τούτου, οι παρούσες συστάσεις εφαρμόζονται από αυτές σε προαιρετική βάση.

Ισλανδία	Fjármálaeftirlitið (Icelandic Financial Supervisory Authority - FME)
Λίχτενσταϊν	Finanzmarktaufsicht - FMA (Financial Market Authority)
Νορβηγία	Finanstilsynet (Norwegian Financial Supervisory Authority)

Παράρτημα II – Ορθή πρακτική για τη διενέργεια ελέγχων ποιότητας στοιχείων ενεργητικού

Βάσει της εμπειρίας εμπειρογνομόνων από ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση οι οποίοι έχουν διενεργήσει, ή διενεργούν, διάφορους ΕΠΣΕ ανάλογα με τις συνθήκες και τις προδιαγραφές τους, στο παρόν Παράρτημα παρατίθενται ορισμένα στοιχεία ορθής πρακτικής όπως έχουν προσδιορισθεί από τους εμπειρογνώμονες. Αυτό δεν σημαίνει ότι όλα τα βήματα που περιγράφονται στη συνέχεια προσφέρονται σε κάθε περίπτωση για όλες τις κατηγορίες ενεργητικού και/ή τα ανοίγματα. Πρόκειται περισσότερο για βήματα που μπορούν να εξετάζονται και να αξιολογούνται με βάση τη σημαντικότητα και τη συνάφεια για κατηγορίες ενεργητικού και/ή ανοίγματα προτεραιότητας.

1. Οι αρμόδιες αρχές θέτουν ως στόχο την επιλογή των κατηγοριών ενεργητικού και/ή των ανοιγμάτων χρησιμοποιώντας τις κατευθύνσεις που δίνονται παρακάτω σχετικά με τον κίνδυνο και τη σημαντικότητα, στο μέτρο του δυνατού, και ακολουθώντας τη διαδικασία που περιγράφεται παρακάτω.
2. Οι αρμόδιες αρχές θέτουν ως στόχο τη διενέργεια ΕΠΣΕ χρησιμοποιώντας την εις βάθος ποσοτική και ποιοτική ανάλυση των επιλεγμένων κατηγοριών ενεργητικού και/ή ανοιγμάτων, και προσδιορίζοντας ποια είναι τα πιο ενδεξιγμένα βήματα με βάση την εκτίμησή τους ως προς τη σημαντικότητα και τον κίνδυνο.

Συνήθεις εργασίες σε επίπεδο συνολικού δανειακού χαρτοφυλακίου

Ακεραιότητα δεδομένων, ταξινόμηση κινδύνων και ποσοτική ανάλυση χαρτοφυλακίου

3. Ως σημείο εκκίνησης ενός ΕΠΣΕ, οι αρμόδιες αρχές επισημαίνουν ότι μια εκτίμηση της ακεραιότητας των δεδομένων με βάση λογιστικά πρότυπα και ορθή ταξινόμηση κινδύνων διενεργείται πολλές φορές σε συνδυασμό με ποσοτική ανάλυση του συνολικού δανειακού χαρτοφυλακίου.
4. Για να διασφαλιστεί ότι υπάρχει ένα αξιόπιστο σημείο εκκίνησης, οι αρμόδιες αρχές εξακριβώνουν την ποιότητα και την ακεραιότητα των δεδομένων και την ορθή κατανομή των ανοιγμάτων στις διάφορες κατηγορίες κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των κατηγοριών ενεργητικού και/ή των ανοιγμάτων του συνολικού δανειακού χαρτοφυλακίου. Μπορούν:
 - α. να εκτιμήσουν κατά πόσο οι ταξινομήσεις των δανείων στις κατηγορίες ενεργητικού είναι ορθές και κατά πόσο τα όρια μεταξύ των (υπο-)χαρτοφυλακίων είναι σαφή και εφαρμόζονται με συνέπεια σε όλο τον τραπεζικό όμιλο (π.χ. δάνεια σε ΜΜΕ: διακριτή κατηγορία, περιλαμβάνεται εν μέρει στο εταιρικό χαρτοφυλάκιο, εν μέρει στο χαρτοφυλάκιο λιανικής).
 - β. να αξιολογήσουν τα τμήματα/υποκατηγορίες που χρησιμοποιούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα – συμπεριλαμβανομένων των ορισμών και των ορίων – για τα διάφορα

επίπεδα ποιότητας των δανείων (π.χ. χαμηλού κινδύνου, υπόψη της διοίκησης, υπό παρακολούθηση, αυξημένης πιθανότητας μη κανονικής αποπληρωμής (substandard), αναδιρθρωμένα / επαναδιαπραγματευθέντα, σε καθεστώς ρύθμισης, μη εξυπηρετούμενα).

- γ. να εξακριβώσουν αν υπάρχει συνεπής ορισμός της αδυναμίας πληρωμής και/ή ορισμός της μη εξυπηρέτησης και πώς αυτοί παραβάλλονται με τον ορισμό των «μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων» στις παραγράφους 145 ως 157 του τελικού σχεδίου ITS που περιλαμβάνεται στο έγγραφο EBA/ITS/2013/03.
- δ. να αναλύσουν τα χαρακτηριστικά και τη διάρθρωση του χαρτοφυλακίου με δεδομένο τον διαχωρισμό σε τμήματα/υποκατηγορίες βάσει του ως άνω σημείου (β).
5. Με βάση μια εκτίμηση της σημαντικότητας και του κινδύνου, και τις διαφορές στο βάθος και στο εύρος του αρχικού χαρτοφυλακίου, ενδέχεται να απαιτείται και να δικαιολογείται περαιτέρω ανάλυση.
6. Μια τέτοια περαιτέρω ανάλυση περιλαμβάνει πολλές φορές τα εξής:
- αξία ανοίγματος
 - ληκτότητα
 - κάλυψη με εξασφαλίσεις
 - ταξινόμηση κινδύνων
 - τύπος στοιχείων ενεργητικού
 - περιφερειακή κατανομή
 - έτος αναδοχής (χρονική ανάλυση της απόδοσης των δανείων (vintage analysis))
 - μείζονες συγκεντρώσεις
 - σχηματισμός προβλέψεων
 - αναλογία κάλυψης.

Αναδοχή και παρακολούθηση δανείων

7. Οι αρμόδιες αρχές δύνανται να αξιολογήσουν τις πρακτικές αναδοχής και παρακολούθησης δανείων των πιστωτικών ιδρυμάτων, εφόσον είναι συναφείς προς τον αρχικό διαχωρισμό σε τμήματα/υποκατηγορίες.

Εργασίες σε επίπεδο συγκεκριμένων χαρτοφυλακίων

8. Αφού ολοκληρωθεί η εκτίμηση της ποιότητας των δεδομένων για όλο το δανειακό χαρτοφυλάκιο, ακολουθεί συχνά μια εκτίμηση των χαρτοφυλακίων προτεραιότητας. Η ανάλυση αυτή προσδιορίζει σε ποιες κατηγορίες ενεργητικού και σε ποια συγκεκριμένα χαρτοφυλάκια πρέπει να εστιαστεί η πιο ενδελεχής ανάλυση που περιγράφεται στη συνέχεια.

Ρύθμιση δανείων

9. Χρησιμοποιώντας, στο μέτρο του δυνατού και εφόσον κρίνεται σκόπιμο, τον ορισμό της ρύθμισης που περιλαμβάνεται στην παράγραφο 3 των συστάσεων, οι αρμόδιες αρχές προσδιορίζουν την πιθανή χρήση της ρύθμισης δανείων και τον αντίκτυπό της στην αποτίμηση. Μπορούν:
- α. να αξιολογήσουν πώς ορίζεται η αναδιάρθρωση· να ελέγξουν κατά πόσο ο ορισμός εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλο τον τραπεζικό όμιλο και να αξιολογήσουν τον εσωτερικό έναντι του εναρμονισμένου ορισμού·
 - β. να εξακριβώσουν αν υπάρχει συνεπής αναφορά των ρυθμισμένων ανοιγμάτων και αν τα ρυθμισμένα ανοίγματα επισημαίνονται συστηματικά στο σύστημα(-τα) υποβολής αναφορών εντός του πιστωτικού ιδρύματος·
 - γ. να εκτιμήσουν αν υφίστανται καθορισμένες διαδικασίες και πολιτικές για την εφαρμογή των πρακτικών ρύθμισης δανείων και να εξετάσουν πώς αυτές ορίζονται από τον τραπεζικό όμιλο·
 - δ. να ποσοτικοποιήσουν το ύψος των ρυθμισμένων ανοιγμάτων στο υπό ανάλυση χαρτοφυλάκιο·
 - ε. να εκτιμήσουν εάν έχουν σχηματιστεί επαρκείς προβλέψεις για τα ρυθμισμένα και τα αναδιρθρωμένα δάνεια·
 - στ. να αναλύσουν ένα δείγμα ρυθμισμένων δανείων προκειμένου να εκτιμήσουν αν έχουν ταξινομηθεί σωστά·
 - ζ. να προσδιορίσουν τα πρότυπα και τις διαδικασίες για την παρακολούθηση, αξιολόγηση και επικαιροποίηση των χαρακτηριστικών εξυπηρέτησης και κινδύνων των δανείων.

Μη εξυπηρετούμενα δάνεια και διαχείριση καθυστερήσεων

10. Οι αρμόδιες αρχές δύνανται να αξιολογήσουν τον τρόπο με τον οποίο τα πιστωτικά ιδρύματα διαχειρίζονται τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια [σύμφωνα με τον εναρμονισμένο ορισμό των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, στο μέτρο του δυνατού (παράγραφοι 145 ως 157 του τελικού σχεδίου ITS που περιλαμβάνεται στο έγγραφο EBA/ITS/2013/03)], καθώς και τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζονται τις καθυστερήσεις. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν:
- α. να αξιολογήσουν τη λειτουργία των τμημάτων διαχείρισης προβληματικών δανείων και των συναφών με αυτά πολιτικών (συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης, προϋποθέσεις για τη μεταφορά πελατών σε καθεστώς ρύθμισης, αναδιρθρώσεις, νομικές διαδικασίες, κλπ.)·

-
- β. να προσδιορίσουν τις διαδικασίες της έγκαιρης και της καθυστερημένης είσπραξης και την αποτελεσματικότητά τους (π.χ. ανάλυση των ημερών που τα δάνεια πελατών βρίσκονται σε καθυστέρηση).
 - γ. να αξιολογήσουν τις προϋποθέσεις για τη μεταφορά πελατών πίσω στο εξυπηρετούμενο χαρτοφυλάκιο ή εκτός του ισολογισμού.
 - δ. να ποσοτικοποιήσουν τις πιθανές πωλήσεις επισφαλών στοιχείων ενεργητικού/χαρτοφυλακίων.

Διαχείριση και εκτίμηση εξασφαλίσεων

- 11. Οι αρμόδιες αρχές συχνά εκτιμούν τον τρόπο με τον οποίο τα πιστωτικά ιδρύματα αξιολογούν, διαχειρίζονται και παρακολουθούν τις εξασφαλίσεις. Συγκεκριμένα, μπορούν:
 - α. να αξιολογήσουν πώς κατανέμεται η ευθύνη για την αξιολόγηση των εξασφαλίσεων (εσωτερική έναντι εξωτερικής εκτίμησης) και την ανεξαρτησία τους για την αναδοχή δανείων.
 - β. να συλλέξουν στοιχεία για τη συχνότητα των εκτιμήσεων, τους λόγους επαναξιολόγησης, την ωρίμανση των εκτιμήσεων.
 - γ. να εκτιμήσουν πώς υπολογίζονται και επικυρώνονται οι περικοπές αποτίμησης και οι παράμετροι αποτίμησης και αν βασίζονται σε ιστορικά στοιχεία. Μπορούν επίσης να αξιολογήσουν τη σύνδεση με τις προβλέψεις, ιδίως αν τα δεδομένα αυτά (εσωτερικές αξίες εξασφαλίσεων) χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του επιπέδου των προβλέψεων.
 - δ. να εκτιμήσουν τα εργαλεία στατιστικής επαναξιολόγησης για μικρά ακίνητα και να διερευνήσουν τις εκτιμήσεις παραμέτρων και το πώς επικυρώνονται.

Προβλέψεις και κάλυψη κινδύνων

- 12. Οι αρμόδιες αρχές εκτιμούν επίσης κατά πόσο το επίπεδο των προβλέψεων και της κάλυψης κινδύνων συνάδει με την ποιότητα των στοιχείων ενεργητικού στα χαρτοφυλάκια των πιστωτικών ιδρυμάτων. Συγκεκριμένα, μπορούν:
 - α. να προσδιορίσουν ποιοι κανόνες εφαρμόζονται κατά τη διαδικασία των ειδικών όσο και των γενικών προβλέψεων ως προς τις ζημιές από δάνεια, καθώς και της κάλυψης κινδύνων, και να εκτιμήσουν αν εφαρμόζονται με συνέπεια.
 - β. να αξιολογήσουν ποιες παράμετροι χρησιμοποιούνται για τις γενικές προβλέψεις ζημιών από δάνεια και για τον υπολογισμό της κάλυψης κινδύνων και αν αυτές είναι επικυρωμένες και επαρκείς.

- γ. να παραβάλουν τις αναλογίες κάλυψης στα διάφορα τμήματα, ει δυνατόν σε παραβολή και με τη συναφή ομάδα πιστωτικών ιδρυμάτων·
- δ. να εξακριβώσουν αν το επίπεδο των προβλέψεων και της κάλυψης κινδύνων σε μεμονωμένες περιπτώσεις είναι επαρκές με βάση δείγμα προβληματικών δανείων·
- ε. να εκτιμήσουν κατά πόσο οι προϋποθέσεις σχηματισμού προβλέψεων εφαρμόζονται στα υπό αναγκαστική εκποίηση στοιχεία ενεργητικού.

Εκτίμηση σημαντικότητας και κινδύνων

13. Κατά την εκτίμηση και τον προσδιορισμό των κατηγοριών στοιχείων ενεργητικού και/ή των ανοιγμάτων που πρέπει να αξιολογηθούν και κατά τον καθορισμό του βάθους και του εύρους της ανάλυσης, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να εκτιμήσουν τη σημαντικότητα και τους κινδύνους των κατηγοριών στοιχείων ενεργητικού και/ή των ανοιγμάτων.
14. Κατά την εκτίμηση της σημαντικότητας και των κινδύνων, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να εξετάσουν διάφορες πτυχές, μεταξύ άλλων τα εξής:
 - ποσοτικούς παράγοντες με βάση:
 - την κατηγορία στοιχείων ενεργητικού και/ή το επίπεδο χαρτοφυλακίου·
 - τη συγκέντρωση κινδύνων έναντι της διαφοροποίησης κινδύνου·
 - την κάλυψη με εξασφαλίσεις·
 - το σχηματισμό προβλέψεων·
 - περιβαλλοντικούς παράγοντες (μακροοικονομικές συνθήκες, π.χ. απότομη διόρθωση στις τιμές των εμπορικών ακινήτων)·
 - ποιοτικούς παράγοντες με βάση:
 - εγγενείς κινδύνους·
 - την αποτελεσματικότητα των πιστωτικών ελέγχων.
15. Με βάση την εκτίμηση σημαντικότητας και κινδύνων, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να προσδιορίσουν τομείς οι οποίοι χρήζουν αξιολόγησης ή βαθύτερης διερεύνησης, π.χ.:
 - κατηγορία στοιχείων ενεργητικού και/ή υποχαρτοφυλάκιο σε εθνικό επίπεδο·
 - ποσοτικό επίπεδο των κατηγοριών στοιχείων ενεργητικού και/ή υποχαρτοφυλακίων μεμονωμένων πιστωτικών ιδρυμάτων· και
 - επίπεδο των ποιοτικών στοιχείων μεμονωμένων κατηγοριών στοιχείων ενεργητικού και/ή υποχαρτοφυλακίων.
16. Με βάση αυτή την εκτίμηση, είναι δυνατός ο προσδιορισμός, η ανάλυση και η ενδελεχής αξιολόγηση των χαρτοφυλακίων που μπορούν να συμβάλουν σε έναν σημαντικό και ουσιαστικό ΕΠΣΕ.

Πόροι

17. Οι αρμόδιες αρχές επισημαίνουν ότι, για να διενεργηθεί με αποτελεσματικότητα ένας ΕΠΣΕ, πρέπει να διατεθούν επαρκείς πόροι για το εγχείρημα. Το μέγεθος του εγχειρήματος και το ύψος των πόρων πρέπει να είναι ευθέως ανάλογα όχι μόνο με τους τομείς που θα συμπεριλάβει αλλά και με το βάθος και το εύρος της αξιολόγησης, καθώς και με τη σημαντικότητα και τους κινδύνους που έχουν προσδιοριστεί.
18. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις κατάλληλες ομάδες εμπειρογνομόνων για τη διενέργεια των ελέγχων, με ενδεχόμενη εξωτερική ανάθεση στους επτόπτες της χώρας υποδοχής, ή να χρησιμοποιήσουν μεικτές ομάδες, για την ανάλυση των συναφών χαρτοφυλακίων.
19. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι αρμόδιες αρχές μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο να απευθυνθούν σε τρίτους για τη διενέργεια του ελέγχου ποιότητας στοιχείων ενεργητικού ή τμημάτων αυτού, διατηρώντας σε κάθε περίπτωση την επίβλεψη και την ευθύνη τους.

Απαιτήσεις υποβολής αναφορών

20. Οι απαιτήσεις υποβολής αναφορών μπορεί να αντανakλούν τον βαθμό λεπτομέρειας των διενεργούμενων εκτιμήσεων.
21. Η υποβολή ποσοτικών αναφορών μπορεί, στο μέτρο του δυνατού, να χρησιμοποιεί υπάρχοντα πλαίσια όπως τα πλαίσια COREP και FINREP.
22. Οι αναφορές πρέπει να καλύπτουν τουλάχιστον τους ακόλουθους τομείς:
 - α. βασικές πληροφορίες σχετικά με τις τράπεζες του δείγματος·
 - β. ταξινόμηση κινδύνων του δανειακού χαρτοφυλακίου·
 - γ. ρύθμιση δανείων και μη εξυπηρετούμενα δάνεια·
 - δ. επίπεδα καθυστερήσεων και μέτρα διαχείρισης των καθυστερήσεων·
 - ε. επίπεδα και στόχοι κάλυψης κινδύνων και προβλέψεων.
23. Για την υποβολή ποιοτικών αναφορών μπορεί να χρησιμοποιηθεί σύστημα βαθμολογίας το οποίο ορίζεται από τις υπεύθυνες αρμόδιες αρχές.

Διενέργεια ΕΠΣΕ χρησιμοποιώντας τα σώματα εποπτών

Φάση 1: Πεδίο εφαρμογής

24. Οι αρμόδιες αρχές σε ενοποιημένη βάση των διασυνοριακών πιστωτικών ιδρυμάτων ενημερώνουν το σώμα εποπτών ότι ο ΕΠΣΕ θα διενεργηθεί στη συγκεκριμένη τράπεζα και

συζητούν την επιλογή των κατηγοριών στοιχείων ενεργητικού και/ή των ανοιγμάτων που κρίνονται συναφή για τον έλεγχο.

25. Οι αρμόδιες αρχές σε ενοποιημένη βάση γνωστοποιούν τα αποτελέσματα της εκτίμησής τους ως προς τη σημαντικότητα και τους κινδύνους των κατηγοριών στοιχείων ενεργητικού και/ή των ανοιγμάτων τόσο στους επόπτες της χώρας υποδοχής της ΕΕ όσο και στην ΕΑΤ, χρησιμοποιώντας τα κριτήρια σημαντικότητας και κινδύνου που παρατέθηκαν πιο πάνω.

Φάση 2: Υλοποίηση του εγχειρήματος του ΕΠΣΕ

26. Οι επόπτες της χώρας υποδοχής μπορεί να κληθούν να υποδείξουν εμπειρογνώμονες προκειμένου να συνδράμουν στη διενέργεια των ελέγχων όπου κρίνεται αναγκαίο και ενδεδειγμένο.

Φάση 3: Γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων στα σώματα εποπτών

27. Οι αρμόδιες αρχές σε ενοποιημένη βάση ενημερώνουν, και συζητούν στους κόλπους του σώματος εποπτών, το αποτέλεσμα των ελέγχων. Το σώμα εποπτών αξιολογεί και συζητά τα αποτελέσματα.
28. Επιπροσθέτως, το σώμα εποπτών μπορεί:
- εφόσον υπάρχει αντίκτυπος σε θυγατρικές, να επιδιώξει την εύρεση κοινού εδάφους στις συστάσεις του, π.χ. σχετικά με τις αναγκαίες πρόσθετες προβλέψεις·
 - να επιδιώξει μια συντονισμένη εποπτική προσέγγιση προβαίνοντας στις ενδεδειγμένες προσαρμογές ως αποτέλεσμα των ΕΠΣΕ.

4. Επιβεβαίωση της συμμόρφωσης προς τις Συστάσεις

Ημερομηνία:

Κράτος μέλος/κράτος ΕΟΧ:

Αρμόδια αρχή:

Κατευθυντήριες γραμμές/συστάσεις:

Ονοματεπώνυμο:

Θέση:

Τηλέφωνο:

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο:

Είμαι εξουσιοδοτημένος (-η) να επιβεβαιώσω τη συμμόρφωση προς τις κατευθυντήριες γραμμές/συστάσεις εκ μέρους της αρμόδιας αρχής που εκπροσωπώ: **Ναι**

Η αρμόδια αρχή συμμορφώνεται ή προτίθεται να συμμορφωθεί προς τις κατευθυντήριες γραμμές και τις συστάσεις:

Ναι **Όχι** **Μερική συμμόρφωση**

Η αρμόδια αρχή την οποία εκπροσωπώ δεν συμμορφώνεται, και δεν έχει την πρόθεση να συμμορφωθεί, προς τις κατευθυντήριες γραμμές και τις συστάσεις για τους ακόλουθους **λόγους**⁸:

Λεπτομέρειες της μερικής συμμόρφωσης και αιτιολόγηση:

Η παρούσα κοινοποίηση αποστέλλεται στη διεύθυνση compliance@eba.europa.eu⁹.

Field Code Changed

8 Σε περιπτώσεις μερικής συμμόρφωσης, να περιληφθεί η έκταση της συμμόρφωσης και της μη συμμόρφωσης και να παρασχεθούν οι λόγοι για τη μη συμμόρφωση για τους αντίστοιχους τομείς.

9 Σημειώνεται ότι άλλες μέθοδοι κοινοποίησης της παρούσας επιβεβαίωσης συμμόρφωσης, όπως κοινοποίηση σε διαφορετική διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από την ως άνω αναφερόμενη ή κοινοποίηση μέσω ηλεκτρονικού μηνύματος που δεν περιέχει το απαιτούμενο έντυπο, συνεπάγονται την ακυρότητα της κοινοποίησης.